

Alueiden komitean lausunto aiheista Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista (meristrategiadirektiivi) ja Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskeva teemakohtainen strategia

(2006/C 206/02)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista (meristrategiadirektiivi), KOM(2005) 505 lopullinen ja komission tiedonannon neuvostolle ja Euroopan parlamentille aiheesta ”Meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskeva teemakohtainen strategia”, KOM(2005) 504 lopullinen,

ottaa huomioon Euroopan unionin neuvoston 29. marraskuuta 2005 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan ja 175 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 12. huhtikuuta 2005 tekemän päätöksen antaa aiheita käsittelevän lausunnon valmistelu ”kestävä kehitys” –valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon 12. lokakuuta 2005 antamansa oma-aloitteisen lausunnon aiheesta ”Euroopan unionin meripolitiikka: haaste alue- ja paikallisyhteisöille kestävän kehityksen saralla”, CdR 84/2005 fin,

ottaa huomioon 9. huhtikuuta 2003 antamansa lausunnon aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Kohti meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevaa strategiaa”, KOM(2002) 539 lopullinen – CdR 24/2003 fin ⁽¹⁾,

ottaa huomioon 13. kesäkuuta 2001 antamansa lausunnon aiheista ”Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kuudes ympäristöä koskeva Euroopan yhteisön toimintaohjelma ’Ympäristö 2010: Tulevaisuutemme valinta’ – Kuudes ympäristöä koskeva toimintaohjelma” ja ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös ympäristöä koskevasta yhteisön toimintaohjelmasta (2001–2010)”, KOM(2001) 31 lopullinen – 2001/0029 COD – CdR 36/2001 fin ⁽²⁾,

ottaa huomioon ”kestävä kehitys” –valiokunnan helmikuun 27. päivänä 2006 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 46/2006 rev. 1), jonka esittelijä oli Kalkaran kunnanjohtaja Michael Cohen, MT, PSE,

hyväksyi 26.–27. huhtikuuta 2006 pitämässään 64. täysistunnossa (26. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. Alueiden komitean kanta

teemakohtainen strategia, jonka selvinä tavoitteina ovat merien kestävän käytön edistäminen sekä meriekosysteemien säilyttäminen.

Alueiden komitea

1.1 **pahoittelee**, että viime vuosina meriympäristön ja merien ekosysteemien tila on heikentynyt merkittävästi sen vuoksi, että ihmisen toiminta ja merien liiallinen hyödyntäminen rasittavat vakavasti meriympäristöämme tilaa.

1.2 **panee merkille**, että kuudennessa ympäristöä koskevassa toimintaohjelmassa Euroopan komissiota kehoitetaan laatimaan meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskeva

1.3 **odottaa** vuoden 2006 alkupuoliskolla julkaistavaksi suunniteltua vihreää kirjaa EU:n uuden meripolitiikan kehittämisestä. Vihreässä kirjassa on tarkoitus ottaa huomioon merten taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristöä koskeva merkitys Euroopalle.

1.4 **huomauttaa**, että strategia on myönteinen ja tervetullut edistysaskel, sillä se auttaa tunnustamaan meriympäristön suojelun ja säilyttämisen sekä merialueen ekosysteemien monimuotoisuuden arvon.

1.5 **pitää** strategiaa EU:n uuden meripolitiikan välttämättömänä ympäristöpoliarina.

⁽¹⁾ EUVL C 244, 10.10.2003, s.14.

⁽²⁾ EYVL C 357, 14.12.2001, s.44.

1.6 **korostaa**, että meriympäristöllä ja sen suojelulla ja säilyttämisellä on merkittäviä vaikutuksia paikallis- ja aluetalouteen ja että alue- ja paikallisviranomaisten on osallistuttava strategiassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen.

2. Euroopan meriympäristön tila huonontuu

Alueiden komitea

2.1 **on tietoinen** siitä, että meriympäristön hyvä tila on elintärkeää merien elämän sekä biologisen monimuotoisuuden säilymiselle.

2.2 **on tietoinen** Euroopan meriympäristön tilan huononemisesta. Siihen on syynä ennen kaikkea ihmisen toiminta, muun muassa merten saastuminen ja pilaantuminen sekä liiallisen kaupallisen kalastuksen vaikutukset.

2.3 **korostaa**, että nykyisten sekä tulevien sukupolvien etujen turvaamiseksi on tärkeää edistää kestävästä lähestymistavasta merien luonnonvarojen käyttöön.

2.4 **on tietoinen** siitä, että ellei mahdollisimman pian ryhdytä tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin, on olemassa suuri vaara, että Euroopan merien ekosysteemeissä tapahtuu mahdollisesti peruuttamattomia muutoksia.

2.5 **korostaa**, että on tärkeää ryhtyä kiireellisiin toimenpiteisiin huonontumisprosessin pysäyttämiseksi ja kehityssuunnan kääntämiseksi.

2.6 **huomauttaa**, että tällaisen lähestymistavan soveltaminen on välttämätöntä puhtaiden ympäristösyiden lisäksi myös sosiaalisten ja taloudellisten näkökohtien huomioimiseksi.

3. Merien hoidon riittävä institutionaalinen perusta

Alueiden komitea

3.1 **huomauttaa**, että meriympäristö ei noudata olemassa olevia geopolittisia rajoja.

3.2 **on tietoinen** siitä, että Euroopan meriympäristön suojelun parantamiselle saattaa kansainvälisellä tasolla, EU:ssa ja jäsenvaltioissa olla joitakin institutionaalisia esteitä ja että nykyiset täytäntöönpanomekanismit ovat usein heikkoja ja puutteellisia.

3.3 **on samaa mieltä** siitä, että on tarpeen muotoilla selkeä, kattava visio meriympäristöstä ja sitä koskevista politiikoista, jotta voitaisiin hyödyntää olemassa olevien instituutioiden, politiikkojen ja yleissopimusten avulla saavutettuja tuloksia ja taata asian edistyminen jatkossakin.

3.4 **korostaa**, että on tärkeää kehittää EU:lle vahva meripolitiikka, jonka tavoitteina ovat myös merien luonnonvarojen kestävästä käytöstä varmistaminen sekä siten merien suojeleminen tähtäviin hankkeiden edistäminen.

4. Riittämätön tietopohja

Alueiden komitea

4.1 **huomauttaa**, että hyvä politiikka perustuu korkeatasoiseen tietoon.

4.2 **on tietoinen** siitä, että nykyiset seuranta- ja arviointiohjelmat eivät ole kattavia eivätkä täydellisiä ja että Euroopan meriympäristön tilasta puuttuu huomattavasti tietoja.

4.3 **on tyytyväinen** vaatimukseen, että merien seurantaan ja arviointiin tarvitaan uutta lähestymistapaa, jotta voidaan edistää tiedon yhdenmukaistamista, entistä laajempaa levittämistä ja käyttöä sekä jäsenvaltiotasolla käytettävissä olevien tietojen vaihtoa ja siten lisätä tehokkuutta.

5. Haasteeseen vastaaminen

Alueiden komitea

5.1 **on samaa mieltä** siitä, että mikäli halutaan estää biologisen monimuotoisuuden heikkeneminen ja meriympäristön tilan jatkuva huonontuminen sekä edistää merien biologisen monimuotoisuuden palautumista, on noudatettava kattavaa merien ekosysteemien suojele- ja ennallistamispolitiikkaa.

5.2 **katsoo**, että jotta tällainen kattava poliittinen lähestymistapa voisi onnistua, siinä on otettava huomioon kaikki etunäkökohdat sekä määriteltävä selvästi tavoitteet.

6. Strategia

Alueiden komitea

6.1 **panee tyytyväisenä merkille**, että strategian tavoitteina ilmoitetaan olevan Euroopan merien suojele ja ennallistaminen sekä sen varmistaminen, että ihmisten toimet toteutetaan kestävästä kehityksen mukaisesti.

6.2 **painottaa**, että nykyisillä ja tulevilla sukupolvilla on oikeus nauttia biologisesti monimuotoisista ja dynaamisista merien ekosysteemeistä, jotka ovat turvallisia, puhtaita, terveitä ja tuottavia.

6.3 **ymmärtää**, että kyseessä on kunnianhimoinen ja tosielämässä vaikeasti saavutettavissa oleva tavoite ja että tuloksia voi syntyä vain pitkän ajan kuluessa.

6.4 **toteaa**, että strategian tavoitteet voidaan saavuttaa vain kutsumalla kaikki sidosryhmät mukaan sen toteuttamiseen.

6.5 **huomauttaa**, että strategian tavoitteet ja päämäärät olisi asetettava ylikansallisella tasolla. Komitea **on** kuitenkin **tyytyväinen** siihen, että tarkoituksena on toissijaisuusperiaatteen mukaisesti varmistaa, että toimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen tapahtuu alueellisella tasolla, jotta voidaan ottaa huomioon eri merialueiden erilaiset olosuhteet, ongelmat ja tarpeet.

6.6 **on kuitenkin huolestunut** siitä, että tietyissä tapauksissa asianomaisten tahojen yhteistyön ja sitoutumisen puute saattaa haitata ohjelmien käytännön toteutusta etenkin silloin, kun merialueen naapureina on useita unioniin kuulumattomia valtioita.

7. Uusi poliittinen väline

Alueiden komitea

7.1 **toteaa**, että meriympäristönsä suojelemiseksi ja säilyttämiseksi Euroopan on tehostettava asiaa koskevia toimenpiteitä.

7.2 **kannattaa** strategiassa esitettyjen parempien yhteistyöjärjestelyjen luomista. Yhteistyöjärjestelyjen tarkoituksena on varmistaa Euroopan meriympäristön korkeatasoinen suojele parantamalla tietopohjaa sekä luomalla integroituja ja kustannustehokkaita toimia ja tehokkaita seuranta- ja arviointijärjestelmiä.

7.3 **kannattaa** sellaisen toissijaisuusperiaatteen pohjautuvan, joustavan lähestymistavan soveltamista, joka on soveltamisalaltaan kunnianhimoinen mutta ei välineidensä puolesta liian määräävä ja joka antaa siten mahdollisuuden ottaa huomioon eri alueiden olosuhteet.

8. Meristrategiadirektiivi

Alueiden komitea

8.1 **katsoo**, että Euroopan meriympäristön nykyisen nopean heikkenemisen vuoksi on kiireesti ryhdyttävä toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että tavoitteena oleva Euroopan meriympäristön hyvä tila saavutetaan paljon ennen suunniteltua ajankohtaa eli vuotta 2021.

8.2 **katsoo**, että ympäristön hyvä tila voidaan saavuttaa paljon lyhyemmässä ajassa, jos halua siihen löytyy.

8.3 **kannattaa** Euroopan merialueiden sekä niiden osa-alueiden määrittämistä poliittisten toimien todellisen täytäntöönpanon varmistamiseksi.

8.4 **katsoo** kuitenkin, että myös Mustameri tulisi jo nyt sisällyttää strategiaan. Kyseessä on tärkeä merialue, jonka ranta-alueina on kaksi EU:hun liittymässä olevaa valtiota (Romania ja Bulgaria) sekä Turkki, jonka kanssa liittymisneuvottelut ovat käynnissä.

8.5 **katsoo**, että määriteltyjen merialueiden ja niiden osa-alueiden ulkopuolella sijaitsevat Euroopan unioniin maantieteellisesti kuuluvat saaret ja alueet olisi sisällytettävä tämän politiikan soveltamisalaan.

8.6 **huomauttaa**, että jäsenvaltioiden ja yksittäisten alueiden on tehtävä tiivistä yhteistyötä toistensa ja Euroopan komission

kanssa, jos asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa aiotaan onnistua.

8.7 **huomauttaa**, että niissä tapauksissa, joissa jäsenvaltioiden määrittämät asiat kuuluvat yhteisön toimivaltaan, jäsenvaltioiden tulisi ilmoittaa asiasta komissiolle ja kuulla komissiota, mutta sen lisäksi komission tulisi itse olla merkittävin kumppani prosessissa ja koordinoida poliittisten toimien toteuttamista.

8.8 **katsoo**, että määräys, jonka mukaan jäsenvaltion havaitessa seikan, jota ei voida ratkaista kansallisilla toimenpiteillä, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle ja toimitettava komissiolle tarvittava näyttö kantansa tueksi, ei ole riittävä.

8.9 **suositaa**, että tällaisissa tapauksissa komissio suorittaa itse tarvittavat arviointi-, valvonta- ja täytäntöönpano-ohjelmat asian ratkaisemiseksi. Lisäksi komission tulee määritellä selkeästi, mitä seurauksia koituu, jos jäsenvaltio ei ole saavuttanut tavoitteita eikä komissio siten ole hyväksynyt niitä.

8.10 **pitää lisäksi oleellisena**, että komissio säilyttää itsellään täydentävän roolin strategian konkreettisen täytäntöönpanon seurannassa. Komissio voisi tarvittaessa toimia tehokkaana koordinaattorina ja helpottaa toimenpiteiden yhteistä toteuttamista eri valtioiden ja toimijoiden välillä kaikilla merialueilla.

8.11 **kehottaa** Euroopan komissiota huolehtimaan siitä, että jäsenvaltiot ottavat strategioita laatiessaan huomioon merialueidensa muut biologiset yhteisöt, kuten levät ja merikilpikonnat.

8.12 **kehottaa** Euroopan komissiota huolehtimaan siitä, että muuntogeeniset organismit katsotaan meriympäristöön vaikuttaviksi tekijöiksi, joilla on ympäristölle nykyisin vaikeasti enustettavissa olevia seurauksia.

8.13 **kehottaa** jäsenvaltioita noudattamaan tiukasti direktiivin 4 artiklassa asetettuja vaatimuksia, kun ne tekevät arvioinnit, asettavat ympäristötavoitteita ja laativat seurantaohjelmia.

8.14 **katsoo**, että tässä yhteydessä myös yksittäisten merialueiden paikallis- ja aluehallinnon tulisi voida suoraan osallistua kyseisten arviointien, tavoitteiden ja valvontaohjelmien laatimiseen.

8.15 **suhtautuu epäillen** direktiivin 4 artiklassa asetettuihin aikatauluihin erityisesti toimenpideohjelmien hyväksymisen osalta.

8.16 tietoisena siitä, että riittäviä tuloksia voidaan saavuttaa vain pitkällä aikavälillä, **kannattaa** ajatusta toistuvasta ja mukautetusta täytäntöönpanoprosessista, jossa otetaan huomioon seurantaohjelmissa kerätyt tiedot, uusi kehitys ja toteutettujen toimenpiteiden vaikutukset. Tällä tavalla voidaan tarvittaessa ryhtyä välittömiin lyhyen ja keskipitkän aikavälin toimiin meriympäristön tilaan kohdistuviin negatiivisiin vaikutuksiin puuttumiseksi.

8.17 **huomauttaa**, että vaikka lyhyellä aikavälillä toimenpiteistä voi aiheutua huomattavia sosiaalisia ja taloudellisia kustannuksia, pitkällä aikavälillä ympäristöön liittyvien, sosiaalisten ja taloudellisten etujen odotetaan ylittävän nämä kustannukset huomattavasti.

8.18 **on** kuitenkin **sitä mieltä**, että lyhyen ja keskipitkän aikavälin taloudellista taakkaa ei saisi jättää yksinomaan jäsenvaltioiden tai aluehallinnon tai etenkin yksityishenkilöiden tai yhteisöjen yksin kannettavaksi.

9. Synergia muiden politiikkojen kanssa

Alueiden komitea

9.1 **ymmärtää** kasvavan tarpeen soveltaa kattavaa lähestymistapaa asianmukaisen tasapainon löytämiseksi usein keskenään kilpailevien ympäristöllisten ja taloudellisten etunäkökohtien välille.

9.2 **on tietoinen** EU:n uuden meripolitiikan kehittämisen tärkeydestä erityisesti kun otetaan huomioon Lissabonin ja Göteborgin strategian tavoitteet.

9.3 **huomauttaa**, että EU:n uutta meripolitiikkaa koskevassa vihreässä kirjassa on käsiteltävä yleistä hallintorakennetta, jonka avulla voidaan säännellä merien käyttäjiä ja käyttötapoja. Komission on tärkeää varmistaa, että EU:n meripolitiikan yhteydessä käsitellään ympäristöasioita ja että merien käyttäjiä ja käyttötapoja koskevaa yleistä hallintorakennetta hyödynnetään tyydyttävällä tavalla.

9.4 **huomauttaa** lisäksi, että strategia on suunniteltu tukemaan niitä nykyisiä toimenpiteitä ja aloitteita, jotka edistävät jossain määrin meriympäristön suojelua, vaikka niitä ei ole suunniteltu erityisesti meriympäristön suojelua ajatellen. Lisäksi strategia rakentuu kyseisten toimenpiteiden ja aloitteiden pohjalta.

9.5 **kannattaa** kattavan puitestategian laatimista, sillä siten toteutetaan EU:n tulevan meripolitiikan ympäristöosuus.

9.6 **huomauttaa**, että EU:n meristrategia myötävaikuttaa siihen, että yhteisö ja jäsenvaltiot voivat täyttää useaan kansainväliseen sopimukseen perustuvat velvoitteensa ja noudattaa sopimusten yhteydessä tehtyjä merkittäviä sitoumuksia, jotka liittyvät meriympäristön suojeluun.

9.7 **kehottaa** Euroopan komissiota huolehtimaan siitä, että jäsenvaltiot sisällyttävät laatimiensa meristrategioiden toimenpideohjelmiin rannikkoalueiden hoitoa koskevat näkökohdat, sillä suurin osa meriympäristöön kohdistuvista vaikutuksista on peräisin rannikkoalueilta.

10. Alueiden komitean suositukset

Alueiden komitea

10.1 **suositaa**, että tavoitteeksi asetetaan, että Euroopan meriympäristön hyvä tila saavutetaan viimeistään vuonna 2018.

10.2 **suositaa**, että toimenpideohjelmat on laadittava viimeistään vuonna 2013 ja pantava täytäntöön viimeistään vuonna 2015.

10.3 **kehottaa** komissiota sisällyttämään strategiaan Mustanmeren erillisenä merialueena.

10.4 **edellyttää**, että komissio määrittelee ympäristön hyvän tilan arvioimiseksi kunnianhimoiset, selkeät, johdonmukaiset ja vertailukelpoiset kriteerit, joiden perusteella koko EU:ssa voidaan saavuttaa samanaikaisesti yhtä korkeatasoinen ympäristön hyvä tila.

10.5 **pitää** täytäntöönpanotoimenpiteiden jatkuva valvontaa sekä saavutettujen tulosten ja saatujen tietojen säännöllistä julkaisemista oleellisen tärkeänä.

10.6 **kehottaa** komissiota valvomaan poliittisten toimien konkreettista täytäntöönpanoa eri merialueilla. Komissio voisi tarvittaessa helpottaa toimenpiteiden toteuttamista ja toimia siten tehokkaana koordinaattorina ja välittäjänä kyseisillä alueilla toimivien eri tahojen välillä.

10.7 **luottaa** siihen, että komissio esittää säännöllisin väliajoin meristrategian täytäntöönpanoa ja meristrategiadirektiivin vaikutuksia käsitteleviä arviointikertomuksia, joissa annetaan esimerkkejä parhaista käytännöistä.

10.8 **luottaa** siihen, että kaikki komission kertomukset toimitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston lisäksi myös alueiden komitealle.

10.9 **luottaa** lisäksi siihen, että asiaa koskevat komitean kommentit ja kannanotot myös sisällytetään komission kertomuksiin.

10.10 **on vakuuttunut** siitä, että jakamalla asianmukaista tietoa kansalaisten aktiivisen osallistumisen varmistaminen ja heidän tukensa saaminen on mahdollista.

10.11 **on tietoinen** siitä, että lyhyen aikavälin taloudelliset kustannukset voivat vaikuttaa yhteisöjen tai yksilöiden hyvinvointiin, mikä puolestaan voi vaikuttaa siihen, miten aktiivisesti kansalaiset osallistuvat strategiaan ja tukevat sitä. Koska heidän tukensa on erittäin tärkeää, komitea **kehottaa** luomaan erityisiä Euroopan tason tukiohjelmia, joiden tarkoituksena on auttaa suoraan strategian täytäntöönpanon kohteeksi joutuvia henkilöitä ja yhteisöjä lieventämään strategian täytäntöönpanosta mahdollisesti aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia.

10.12 **kehottaa** kaikkia poliittisia toimijoita, muun muassa jäsenvaltioita, komissiota ja yksityistä sektoria, laatimaan pitkäaikaisia suunnitelmia meriympäristön tutkimukseen tarkoitettun rahoituksen merkittäväksi lisäämiseksi. Näin voidaan taata, että meriympäristön tutkimiseen on käytettävissä riittävästi varoja.

10.13 **katsoo**, että kansalaisia lähimpänä hallinnon tasona alue- ja paikallisviranomaiset voivat saavuttaa merkittäviä tuloksia tiedon jakamisessa sekä yleisön tuen hankkimisessa.

10.14 **tarjoutuu** siksi toimimaan asiassa komission ja jäsenvaltioiden merkittävänä kumppanina. Komitea **suositaa** myös, että käynnistetään EU:n rahoittama pitkäaikainen tiedotuskampanja, johon myös alue- ja paikallisviranomaiset osallistuvat.

Bryssel 26. huhtikuuta 2006

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheesta Luonnonkatastrofit (tulipalot, tulvat, kuivuus)

(2006/C 206/03)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan parlamentin 4. huhtikuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan neljännen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää asiasta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa työjärjestyksen 40 artiklan 2 kohdan nojalla tekemän päätöksen nimetä Murcian aluevaltuuston puheenjohtaja Ramón Luis **Valcárcel Siso** (ES, PPE) asiaa käsittelevän lausunnon yleisesittelijäksi,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Euroopan unionin pelastuspalveluvalmiuksien tehostamisesta”, (KOM(2004) 200 lopullinen, CdR 241/2003 fin ⁽¹⁾),

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) Luonnonkatastrofit, metsäpalot, tulvat ja kuivuudet merkitsevät kasvavaa uhkaa ihmishengille, vaikuttavat syvästi alueiden tasapainoiseen kehitykseen, vaarantavat alueiden taloudelliset resurssit sekä niiden luonnon- ja kulttuuriperinnön, johtavat väestön siirtymiseen ja heikentävät taloudellista toimintaa sekä väestön elämänlaatua katastrofialueilla.
- 2) Luonnonkatastrofit eivät kunnioita rajoja, ja siksi samoille riskeille alttiiden alueiden välinen yhteistyö on välttämätöntä.
- 3) Aavikoitumisen, eroosion ja suolapitoisuuden kasvun kaltaiset ilmastonmuutoksen seuraukset koskevat kaikkia jäsenvaltioita, vaikkakin eri mitassa. Euroopan unionin on nähtävä luonnonkatastrofien minimoiminen kestävä kehityksen keskeisenä osatekijänä.

⁽¹⁾ EUVL C 43, 18.2.2005, s. 38.